

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Перевод с английского. Изд. 2-ое, испр. и доп. – М.: Academia, 2004. – 788 с.
2. Економічна енциклопедія [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slovopectia.org.ua/38/53392-0.html>
3. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості: наукова доповідь / за ред. акад. НАН України В.М. Гейця та чл.-кор. НААН України Т.О. Осташко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2016. – 184 с.
4. Неоіндустріальна трансформація промислового потенціалу України: колективна монографія / Дейнеко Л.В., Шовкун І.А., Шелудько Е.І. та ін.; за ред. д-ра екон. наук, Л.В. Дейнеко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2016. – 278 с.
5. Прушківська Е.В. Неоіндустріалізація як процес оновлення вторинного сектору економіки в період економічної нестабільності / Е.В. Прушківська // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2013. – № 28(1). – С. 191-197.
6. Реконструктивний економічний розвиток: основні напрями, ефективність і соціальна справедливість: монографічний збірник / за ред. акад. НАН України Гейця В.М., чл.-кор. НАН України Гриценка А.А.; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2016. – 240 с.
7. Україна XXI: неоіндустріальна держава або «крах проекту»? : монографія / В.І. Ляшенко, Є.В. Котов; НАН України, Ін-т економіки промсті; Полтавський ун-т економіки і торгівлі. – Київ, 2015. – 196 с.
8. Хаустова В.Є. Промислова політика в Україні в умовах інтеграції та глобалізації економіки. – Дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук спец. 08.00.03 – економіка та управління національним господарством / В.Є. Хаустова. – К.: Інститут економіки промисловості НАНУ. – 2015. – 505 с.
9. Якубовський М.М., Ляшенко В.І. Модернізація економіки промислових регіонів: спроба концептуалізації / М.М. Якубовський, В.І. Ляшенко // Вісник економічної науки України. – 2016. – № 1. – С. 188-195.
10. Anderson C. Makers: The New Industrial Revolution / Chris Anderson. – New York: Random House, Inc., 2012. – 272 p.

E-mail: berdar-1@ukr.net

УДК 338.432:330.341.1(477.7)

Боліла С.Ю.

кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри менеджменту організації,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Осадчук І.В.

кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри менеджменту організації,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

У статті розкрито сутність поняття системи інноваційного забезпечення діяльності аграрних підприємств на рівні регіону з врахуванням специфіки сільськогосподарського виробництва, показано роль інноваційного потенціалу для активізації інноваційної діяльності агроформувань, відображено його структуру та встановлено чинники, що впливають на його рівень. Визначено шляхи розвитку інноваційного потенціалу аграрної галузі та представлено пропозиції з удосконалення системи забезпечення інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств Херсонської області та розкрито її організаційно-економічний механізм, що діє на принципах кластерного підходу з метою досягнення ефекту синергії та отримання кращих результатів в сфері інноваційної діяльності агровиробників. Сформульовані основні функції системи інноваційного забезпечення розвитку агроформувань та визначений перелік завдань для суб'єктів, що здійснюють її функціонування. Показано роль науково-навчального закладу як координатора в організаційно-економічному механізмі забезпечення інноваційного розвитку аграрних підприємств.

Ключові слова: аграрні підприємства, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, складові інноваційного потенціалу, система інноваційного розвитку аграрних підприємств, кластерний підхід.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ АГРАРНЫХ ФОРМИРОВАНИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Болелая С.Ю., Осадчук И.В.

В статье раскрыта сущность понятия системы инновационного обеспечения деятельности аграрных предприятий на уровне региона с учетом специфики сельскохозяйственного производства, показана роль инновационного потенциала для активизации инновационной деятельности агроформирований, отображена его структура и установлены факторы, которые влияют на его уровень. Определены пути развития инновационного потенциала аграрной отрасли и представлены предложения по усовершенствованию системы обеспечения инновационного развития сельскохозяйственных предприятий Херсонской области и раскрыт её организационно-экономический механизм, который действует на принципах кластерного подхода с целью достижения эффекта синергии и получения лучших результатов в сфере инновационной деятельности агропроизводителей. Сформулированы основные функции системы инновационного обеспечения развития агроформирований и определен перечень заданий для субъектов, которые осуществляют ее функционирование. Показана роль научно-учебного заведения как координатора в организационно-экономическом механизме обеспечения инновационного развития аграрных предприятий.

Ключевые слова: аграрные предприятия, инновационная деятельность, инновационный потенциал, составляющие инновационного потенциала, система инновационного развития аграрных предприятий, кластерный подход.

IMPROVEMENT OF THE SYSTEM OF SUPPORTING THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL FORMATIONS: A REGIONAL ASPECT

Bolila S., Osadchuk I.

The paper describes the essence of the concept of the system of innovative support of the activity of agricultural enterprises at the regional level considering the specific character of agricultural production. It highlights the role of innovative potential for activating innovative activity of agricultural formations, reflects its structure and establishes the factors, influencing its level. The study outlines the ways to develop innovative potential of the agricultural sector. It represents the suggestions to improve the system of supporting innovative development of agricultural enterprises of Kherson region and examines its organizational and economic mechanism which operates on the principles of a cluster approach aiming at the achievement of synergy effect and better results in the area of innovative activity of agricultural producers. The study determines the main functions of the system of innovative support of the development of agricultural formations and establishes the list of tasks for the entities supporting its activity. It highlights the role of a scientific and educational institution as a coordinator in the organizational and economic mechanism of supporting innovative development of agricultural enterprises.

Keywords: agricultural enterprises, innovative activity, innovative potential, components of innovative potential, system of innovative development of agricultural enterprises, cluster approach.

Постановка проблеми. Аграрний сектор економіки, базовою основою якого є сільське господарство, є пріоритетним для України, бо його стан забезпечує продовольчу безпеку держави. Він є одним із основних бюджетоутворюючих складових національної економіки, а виробництво сільськогосподарської продукції останнім часом зростає. Але майже половина валової продукції сільського господарства сьогодні виробляється в особистих селянських господарствах. Державна цільова програма розвитку українського аграрного сектору на період до 2020 року основною перспективою сільського господарства визначила послідовний його перехід до інноваційно-інвестиційної моделі розвитку. Але за думкою вітчизняних експертів не більше 8 % аграрних підприємств на сьогодні здатні приймати повноцінну участь у інноваційних процесах [1]. А тому й збільшення обсягів виробництва в сільськогосподарських підприємствах відбувається невисокими темпами. Низькою залишається їх ефективність. Така ситуація є незадовільною, бо найбільш гострі аграрні проблеми держави залишаються не вирішеними. Уповільнений темп розвитку науково-технічної сфери в сполученні з низькими інвестиційними можливостями аграрних виробників вкрай обмежує можливості активізації їх інноваційної діяльності. Тому пошук механізмів, що будуть сприяти інно-

ваційному розвитку аграрного бізнесу є і залишається вкрай актуальним питанням як в національному, так і регіональному аспекті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність понять інновація, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційний розвиток розглядається багатьма науковцями як у загальному, так і галузевому напрямку. Дослідженням інноваційних процесів в аграрному секторі економіки присвячені праці багатьох вчених. Погляди науковців відносно сутності інновацій дещо різняться між собою, яле збігаються на їх загальному корисному ефекті для сільського господарства. Так О.В. Кот наголошує на системному впровадженні в аграрну сферу результатів науково-дослідницької роботи, що, на його думку, приводять до позитивних якісних та кількісних змін у характеристиці взаємозв'язків між біосферою і техносферою, а також покращують стан навколишнього середовища [2]. На думку І.В. Янковської, інновація в сільському господарстві являє собою кінцевий результат впровадження новації (сорту рослин, порід тварин, засобів захисту рослин або тварин, технологій вирощування тощо), який приводить до отримання економічного, соціального, екологічного та інших видів ефекту [3]. Досліджували науковці стан інноваційного розвитку вітчизняної аграрної сфери та чинники, що гальму-

ють інноваційні процеси у вітчизняному середовищі. Аналіз літературних джерел показав, що проблемами інноваційного розвитку та їх вирішенням займалися П.Т. Саблук, О.Г. Шпикуляк, Л.І. Курило, Н.М. Сіренко, С.О. Тивончук та інші науковці, які вивчали різні аспекти цього питання, проте дослідження даної проблеми були переважно зосереджені на її загальнодержавних аспектах [4; 5; 6]. Впровадження інновацій в діяльність аграрних підприємств на регіональному рівні і особливо механізми забезпечення інноваційного розвитку аграрної сфери на рівні регіону в практичному і методичному аспекті залишається недостатньо вивченим, що й зумовило актуальність досліджень в цьому напрямку.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати дослідження, що передбачає визначення сутності системи інноваційного забезпечення для розвитку інноваційного потенціалу аграрних підприємств на рівні регіону з метою розробки рекомендацій для її удосконалення та впровадження в практику діяльності аграрних формувань. Об'єктом аналізу виступив процес інноваційного забезпечення інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств Херсонської області. Предметом дослідження є теоретичні і методичні підходи до розвитку інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств на рівні регіону. Методи досліджень, які використовувались – абстрактно-логічний, монографічний, аналітичний, порівняння, узагальнення та інше. Дослідження проводилися у період з жовтня по грудень 2017 року на базі аналізу діяльності агровиробників Херсонської області та опитувань з питань їх інноваційного забезпечення шляхом особистого інтерв'ювання керівників 20 аграрних підприємств області. При побудові плану та визначенні питань інтерв'ю була використана загальноновизнана методика. Думка опитаних експертів є репрезентативною та відображає ситуацію, що склалася на підприємствах аграрної галузі Херсонської області. Інформаційною базою дослідження виступили матеріали Херсонського управління статистики, Департаменту агропромислового розвитку при Херсонській облдержадміністрації, матеріали окремих аграрних підприємств, наукових установ, праці науковців, власні емпіричні та соціологічні дослідження та міркування авторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В результаті аналізу буде встановлено, що обсяги продукції сільського господарства в постійних цінах 2010 року по області за січень – листопад 2017 року складають 10737,4 млн. грн., (9 місце по Україні), із них 51,4% вироблено в сільськогосподарських підприємствах, 48,6% – в господарствах населення. Питома вага області у загальному обсязі виробленої продукції сільського господарства по Україні складає 4,6%. Темп росту у порівнянні з відповідним періодом 2016 року складає 100,6% (це 13 місце по Україні), в т.ч. в сільгосппідприємствах – 101%, в господарствах населення – 100,1%. По Україні індекс обсягу сільськогосподарського виробництва за січень-листопад 2017 року складає 97,2%. В середньому на одну особу наявного населення області вироблено сільськогосподарської продукції на 10139 гривень (3 місце по Україні). По Україні на одну особу населення вироблено сільськогосподарської продукції на 5401 гривень. На

одну особу сільського населення вироблено продукції сільського господарства на 26068 грн. В розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь вироблено продукції сільського господарства на 545 тис. грн. (в постійних цінах 2010 року).

При розгляді природно-біологічного потенціалу області для виробництва сільгоспродукції слід зазначити, що загальна площа сільськогосподарських угідь в регіоні складає 6613,1 тис. га, з яких орні землі становлять 5542,2 тис. га. Враховуючи, що вся територія Херсонської області знаходиться в зоні високої посушливості, з гідротермічним коефіцієнтом 0,40 – 0,65, тут розташована найбільша в Україні площа зрошуваних сільськогосподарських угідь – 21,7% від загальної площі сільгоспугідь. Це створює певні ризики, але застосування інтенсивних технологій вирощування забезпечує отримання врожайності пшениці озимої на рівні 8,5 – 9,0 т/га, кукурудзи – 12,0 – 15,0 т/га, сої – 4,0 – 5,0 т/га. Вирощування овочевих культур на системах мікродошування та краплинного зрошення створює сприятливі умови для формування врожайності овочевих культур: огірків на рівні 100 – 130 т, помідорів 100 – 110 т, цибулі 80 – 100 т, кавунів 60 – 80 т з 1 га. Поливається 309 тис. га основного зрошення, у т.ч. краплинним зрошенням 43,5 тис. га. За рахунок організаційних заходів, залучення інвестицій площі використання зрошення в області у 2017 році було збільшено на 9 тис. га. Також слід зазначити, що Херсонська область щорічно виробляє близько 40% валового збору рису в Україні. Крім того, озимий ріпак скошено з площі 49,4 тис. га, намолочено 126,4 тис. тонн (222% до минулого року). Херсонщина займає перше місце в Україні по виробництву овочевих культур відкритого та закритого ґрунту, яких станом на 01 листопада поточного року всього зібрано 1200,8 тис. тонн. Плодів та ягід зібрано 63,4 тис. тонн (118% до відповідного періоду минулого року), винограду – 39,2 тис. тонн (116%). Збільшення відбулося завдяки підвищенню урожайності. Галузь тваринництва також демонструє досить добрі результати. Так за січень – жовтень 2017 року виробництво тваринницької продукції склало: реалізація на забій худоби та птиці у живій масі – 57,8 тис. тонн; молоко – 252 тис. тонн; яйця – 833,2 млн. штук (3 місце по Україні). Завдяки веденню селекційно-племінної роботи у сільськогосподарських підприємствах, за підсумками 10 місяців поточного року, вже традиційно область займає I місце по кількості надоєного молока від однієї корови, що становить 5927 кг (5109 кг по Україні), що більше на 6,1% ніж у минулому році. А в таких підприємствах як: ДПДГ «Асканійське», ТОВ «Світанок», ПП АФ «Промінь», ТОВ ТД «Долинське», ППБФ «Таврія» надій на корову вже сягає більше 6000 кг. За настригом вовни Херсонщина займає I місце по Україні, де настригають по 2,9 кг вовни від однієї вівці, по Україні цей показник становить – 1,3 кг вовни. А в таких підприємствах як: ДПДГ «Асканійське», ДПДГ «Асканія-Нова», цей показник становить більше 7,0 кг.

Відносно ж інноваційного забезпечення розвитку аграрних підприємств, то до нього в області залучено 12 організацій і установ: Інститут зрошуваного землеробства, ІТСР ім. М.Ф. Іванова «Асканія Нова» НААНУ, ПДСДС НААНУ, Інститут рису НААНУ, Асканійська ДСДС НААНУ, Генічеська дослідна стан-

ція ІЗГ НААНУ, Степовий філіал УНДІ лісового господарства і лісомеліорації Держкомлісгоспу і НАНУ, ДП «Херсонський НДІПІ землеустрою Держкомзему», Південна Українська філія УкрНДІ ПВТ, Херсонський обласний центр охорони родючості ґрунтів і якості продукції, Херсонський національний технічний університет, Херсонський державний аграрний університет. І в той же час, хоча динаміка виробництва останнім часом є позитивною, але вона все ж недостатня для того, щоб забезпечити потужний розвиток регіону. В процесі досліджень виявилось, що причинами низьких показників в сфері інноваційної діяльності агроформувань є загрози зі сторони макроекономічних чинників та низький інноваційний потенціал. Однією з причин є також недостатня інноваційна активність сільськогосподарських підприємств, в тому числі за рахунок недостатнього інноваційного забезпечення їх діяльності, щоб сприяти розвитку інноваційного потенціалу.

Узагальнюючи різноманітні підходи до розуміння інноваційного потенціалу, на нашу думку, в аграрній сфері під ним слід розуміти здатність і готовність сільськогосподарських виробників здійснювати реалізацію інноваційного процесу. За структурою інноваційний потенціал включає об'єктну складову (виробничий потенціал, фінансовий потенціал, потенціал відтворення, інформаційний потенціал, інфраструктурний потенціал, інноваційний потенціал) та суб'єктну складову (науково-технічний потенціал, маркетинговий потенціал, потенціал організаційної культури управління, кадровий потенціал, управлінський потенціал). Інноваційну здатність забезпечує наявність і збалансованість структури інноваційного потенціалу, а саме ресурсів, необхідних для інноваційної діяльності: висококваліфікованих спеціалістів; матеріально-технічної бази; забезпеченість науковою інформацією; наявність фінансових ресурсів тощо.

Інноваційна готовність характеризує достатність потенціалу та існуючих ресурсів для здійснення інноваційної діяльності в сфері аграрного виробництва. Рівень готовності інноваційного потенціалу включає ряд чинників, що мають вплив на загальний рівень інноваційної діяльності, а саме: виробничий потенціал сільськогосподарських товаровиробників; рівень розвитку техніки порівняно зі світовим; тривалість життєвого циклу інноваційної продукції; частку дослідно-конструкторських розробок у загальних витратах на НДДКР; ступінь інтеграції різних галузей та підгалузей, рівень централізації і децентралізації управління; можливість подальшого вдосконалення нововведень, появи на їх основі інших інновацій, а також їх дифузії на нові сфери науково-практичної діяльності; наявність венчурного капіталу і можливість створення венчурних малих підприємств; рівень використання ефективних методів управління нововведеннями з позиції виходу кінцевого наукомісткого матеріального чи інтелектуального продукту; доступ до наукової інформації та інформації про інновації, патенти та винаходи, до міжнародних інформаційних каналів. Таким чином інноваційний потенціал в аграрній сфері залежить від параметрів організаційних структур менеджменту, професійно-кваліфікаційного складу агропромислового виробничого персоналу, зовнішніх умов господарської діяльності в умовах ринку та розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення, діяльності

аграрних підприємств. Для розвитку інноваційного потенціалу необхідно здійснення організаційних заходів, а саме: забезпечення правових засад створення аграрного ринку інноваційної продукції; розвиток інформаційно-консультаційного забезпечення аграрного ринку інноваційної продукції; маркетингове забезпечення інноваційної діяльності; підвищення кваліфікації та підготовка кадрів-створювачів інновацій в аграрній сфері; та здійснення економічних заходів, серед яких: удосконалення цінової політики в аграрній сфері; сприяння іноземним та вітчизняним інвестиціям в перспективні інноваційні аграрні проекти; впровадження механізму кредитного забезпечення; удосконалення податкової політики; удосконалення механізму економічних відносин в аграрній сфері; удосконалення патентування; страхування інноваційних ризиків тощо. Розвитку інноваційного потенціалу буде сприяти формування ефективної системи інноваційного забезпечення діяльності аграрних підприємств регіону, що включає в себе інноваційні структури в їх взаємозв'язку та спрямована на ефективне використання інновацій в сфері сільського господарства. При формуванні системи інноваційного забезпечення слід враховувати і ряд специфічних особливостей галузі при впровадженні інновацій: відмінність регіонів за природно-кліматичними умовами; тривалий процес розробки інновацій; різноманітність продукції, що вирощується, та різниця у технології годівлі тварин тощо; залежність технології виробництва у сільському господарстві від природно-кліматичних умов, дорожньо-транспортного розташування, центрів постачання та збуту продукції; різний кваліфікаційно-освітній рівень робітників сільського господарства; необхідність дослідження живих організмів та ін.

В наших дослідженнях і в процесі анкетування було запропоновано вказати на найбільш важливі заходи, які б могли сприяти впровадженню інновацій в сільськогосподарські підприємства. Велика частка респондентів (керівників підприємств) вказали на доцільність створення в регіоні центру, який буде сприяти прискореному просуванню інноваційних розробок в виробництво (58,7%). Використовуючи існуючу матеріально-технічну базу та науковий потенціал, можливе формування центру інноваційного розвитку (ЦІР) сільськогосподарських підприємств як державного, напівдержавного (в якості самостійного госпрозрахункового підрозділу ВНЗ і науково-дослідних установ) та приватного підприємства. Складовими організаційної структури центру можуть виступати: департамент агропромислового розвитку при обласній державній адміністрації, координаційна рада з інноваційного розвитку аграрних підприємств, регіональний координатор (пропонується ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», що має потужний науковий та інноваційний потенціал), банк інноваційних проектів та розробок, регіональні наукові центри (Інститут зрошувального землеробства, ІТСП ім. М.Ф. Іванова «Асканія Нова» НААНУ, ПДСДС НААНУ, Інститут рису НААНУ, Аканійська ДСДС НААНУ, Генічеська дослідна станція ІЗГ НААНУ, Степовий філіал УНДІ лісового господарства і лісомеліорації Держкомлісгоспу і НАНУ, ДП «Херсонський НД іПІ землеустрою Держкомзему», Південна Українська філія УкрНДІ ПВТ, Херсонський

обласний центр охорони родючості ґрунтів і якості продукції, Херсонський національний технічний університет), сільськогосподарські підприємства різних організаційно-правових форм власності. Центр інноваційного розвитку повинен працювати на принципах кластерного підходу та сприяти інноваційній діяльності шляхом освоєння у виробництві інновацій, проведення експертизи інноваційних проектів, інформаційного і консультаційного забезпечення інноваційної діяльності, реалізації інноваційних проектів, підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації підприємців у сфері інноваційної діяльності, дорадчих послуг тощо. Експертна група з провідних науковців ДВНЗ «ХДАУ» вважає, що кластерний підхід забезпечить Херсонщині ряд переваг, а саме: завдяки задіянню у виробництві підприємств різної величини та різних форм власності вдасться досягти поєднання спеціалізації виробництва, з одного боку, та гнучкості цього процесу – з іншого; кластери дозволять нарощувати обсяги виробництва і надання послуг, завдяки цьому використати ефект «кривої досвіду» та зменшити витрати на виготовлення одиниці продукції та надання послуг; кластерна організація виробництва забезпечить ширше використання інноваційних технологій; взаємодія підприємств у межах кластерів дозволить посилювати процеси спеціалізації і розподілу праці, розширювати міжфірмові потоки ідей та використовувати інноваційний потенціал більшої кількості працівників інтелектуальної сфери; розширення обсягів діяльності дозволить створювати нові робочі місця та посилювати соціальну відповідальність бізнесу; спрямованість багатьох підприємств на виробництво одного виду продукту (наприклад, для Херсонщини це органічна сільськогосподарська продукція) та фокусування на певних видах послуг (наприклад, рекреаційних – агротуризм) дозволить ефективніше використовувати місцеві природні ресурси області. Основним функціями центру повинні бути: збір, узагальнення і розповсюдження знань серед суб'єктів сільськогосподарського виробництва щодо успішного здійснення інноваційної діяльності; проведення маркетингових досліджень і економіч-

ний аналіз діяльності аграрних підприємств з метою вивчення попиту сільськогосподарських товаровиробників і виявлення потреб в інноваціях; здійснення за угодами з аграрними підприємствами (замовниками) комплексу робіт з підбору, освоєння, обґрунтування найбільш прибуткових науково-технічних розробок і доведення їх до впровадження в конкретне сільськогосподарське підприємство; проведення семінарів, конференцій, виставок, днів поля з ціллю підвищення кваліфікації керівників, спеціалістів, а також робітників сільськогосподарських підприємств і інших керівників по питанням організації робіт по впровадженню в виробництво інновацій. В якості координатора діяльності суб'єктів центру інноваційного розвитку розглядається науково-навчальний заклад ДВНЗ «ХДАУ», який маючи високопрофесійні науково-педагогічні кадри може формувати банк пріоритетних для аграрного сектору проектів та здійснювати їх експертну оцінку та стати сполучною ланкою між освітою, наукою, бізнесом та громадами. Така кооперація дасть змогу підвищити конкурентоздатність сільського господарства та сформувати аграрних лідерів.

Висновки з проведеного дослідження. В умовах обмеженого фінансового ресурсу на рівні регіону необхідно зосередитись на непрямих методах стимулювання інноваційного процесу, в тому числі шляхом розвитку комунікативних зв'язків між виробничою та науковою сферами регіону через створення центру інноваційного забезпечення діяльності аграрних підприємств, що буде функціонувати на принципах кластерного підходу з метою досягнення ефекту синергії та отримання кращих результатів в сфері інновацій в агробізнесі. Для інформаційно-аналітичної, консультаційно-дорадчої та науково-експертної координації в межах центру слід використати науково-інноваційний ресурс науково-навчального центру Херсонської області ДВНЗ «ХДАУ», що буде сприяти активізації інноваційної діяльності аграрних підприємств і в кінцевому результаті економічному зростанню регіону. Перспективами подальших досліджень буде вивчення проблем фінансового забезпечення цих процесів та пошук шляхів їх вирішення.

1. Євтєєв О. О. Стратегія розвитку АПК до 2020 року: основні тези / О. О. Євтєєв, Т. С. Шелкоп'яс // *Агропрофі.* – 2013. – № 40 (214). – С. 5–10.

2. Кот О. В. Теоретичні аспекти інноваційного розвитку аграрного сектора економіки та його організаційно-економічне забезпечення / О. В. Кот // *Проблеми науки.* – 2008. – № 9. – С. 30–37.

3. Янковська О. І. Особливості інновацій в сільському господарстві / О. І. Янковська // *Економіка XXI століття: виклики та проблеми,* 2012. – № 4. – С. 30–33.

4. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект: монографія / [Саблук П. Т., Штикуляк О. Г., Курило Л. І. [та ін.]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2010. – 706 с.

5. Сіренко Н. М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України : моногр. / Н. М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.

6. Тивончук С. О. Організаційно-економічний механізм активізації інноваційного розвитку агропродовольчого комплексу України в ринкових умовах: концептуальні та методичні положення / С. О. Тивончук, Я. О. Тивончук // *Економіка АПК.* – 2013. – № 7. – С. 98–105.

E-mail: bolelayasu@gmail.com

E-mail: osadchuk2311@gmail.com